

CB
Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

$\frac{A}{3}$
V
90

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Vorstschaderapport December 1946.

door:
Sj.Vriend,
R.v.d.Zande,
D.v.Staalduine.

a
3
1
90

3302:0/7 1946.12

VORSTSCHADE-RAPPORT DECEMBER 1946.

Vooral voor de bloemkoolplanten waren de gevolgen van de vorstperiode December 1946 vrij ernstig, doch niet in die mate als de vorstschade winter 1938-1939 en 1941-1942.

Hieronder volgt een vergelijkend overzicht van het Westland en de Kring van de geleden schade aan de drie belangrijkste gewassen n.l. Bloemkool, kropsla en andijvie.

	Bloemkool.			Kropsla.			Andijvie.
	Planten bedden <i>schade</i>	reeds gepoot	schade.	Planten bedden <i>schade</i>	reeds gepoot	schade.	Schade.
Westland	56 %	80 %	50 %	37 %	72 %	11 %	16 %
Kring	25 %	22 %	32 %	25 %	48 %	20 %	14 %

Van de overige glasproducten in het Z.H.Glasdistrict was de schade als volgt:

AARDBEIEN: geen gegevens ontvangen.

PEEN: De zeer vroeg gezaaide peen heeft aanzienlijk geleden; van de eind Oct./Nov. gezaaide peen is de schade gering; de begin Dec. gezaaide peen heeft waarschijnlijk ook meer geleden dan de peen, die er reeds goed uit stond.

RADIJS: Voor 100 % bevroren.

RAAPSTELLEN: Voor 100 % bevroren.

SPINAZIE: De vroeg gezaaide spinazie heeft aanzienlijk geleden. De Nov./Dec. gezaaide heeft practisch geen schade geleden.

SELDERIE en

PETERSELIE: Het oogstbare gewas is zo goed als voor 100 % bevroren. Van het laat gezaaide gewas is de schade gering.

Schade aan gewassen op de volle grond:

AARDBEIEN: Geen gegevens ontvangen. Waarschijnlijk zijn de hoofdknoppen bevroren en de zijknoppen behouden. Hierdoor zal de oogst in kg niet beïnvloed worden; wel de kwaliteit n.l. meer productie van kleine vruchten.

PREI: Practisch geen schade (5 %)

BOEREKOOL: Practisch geen schade.

SPRUITKOOL: Practisch geen schade.

SELDERIE en
PETERSELIE: Voor 100 % bevroren.

MERGGKOOL: Te 's-Gravenzande voor 100 % bevroren.

WITLOF: Een enkel geval van beschadiging werd gemeld, als gevolg van onvoldoende dekking; (de punten van het loof waren beschadigd).

oelichting Betreffende vergelijkende staat Westland en Kring (bloemkool-sla).

loemkool: Bij een samenvattend overzicht betreffende de vorstschade in het Z.H.Glasdistrict dienen we rekening te houden met een opmerkelijk verschil tussen de beschadiging in het Westland en de Kring, dat zijn oorzaak vindt in de structuur van de bedrijven.

In de Kring zijn de bedrijven speciaal ingericht voor het bewaren van groenteplanten tijdens de wintermaanden. Men teelt de planten onder plat glas dat zeer ruim kan worden gelucht, zodat de planten gehard worden tegen de koude. Dekmateriaal tegen vorst is steeds in ruime mate aanwezig.

De schade van 25 % aan de plantenbedden van bloemkool en kropsla in de Kring is dan ook voor 50 % te wijten aan slordigheid ten opzichte van het dekken van de rijen tegen opkomende vorst.

Een fout in de Westlandse bedrijven is dat zij niet beschikken over een paar honderd eenruiters platglas, voor het kweken van bloemkool en slapplanten. De teelt van deze planten wordt in het Westland geïmproviseerd in druivenserre's en warenhuizen. Vooral de serre is ongeschikt voor het telen van goed plantenmateriaal, omdat de kas niet voldoende kan worden gelucht. De planten blijven daardoor zwak.

Daardoor was de schade plantenbedden Westland 56 %.
en de schade bloemkool " " In de Kring..... 25 %.

Dit verschil in methode opkweek plantmateriaal was ook van invloed op de weerstand van de uitgeplante kool tegen de vorst:

In het Westland was de schade aan uitgeplante kool 50 %

In de Kring " " " " " " 32 %.

Vanzelfsprekend zijn er nog meerdere factoren die bij deze beschadiging een rol spelen, doch de tendens van de kwaliteit planten is duidelijk aanwezig.

Wat de schade van 32 % van de uitgeplante kool in de Kring betreft, dient opgemerkt te worden dat dat in hoofdzaak veroorzaakt wordt door de lichtere veengronden in de omgeving van Rotterdam (ongeveer 40 % schade). Op de zwarte zandgronden (leidschendam, Loosduinen e.o.)

en de zwaardere (te Delft en Pijnacker) is de schade niet meer dan 20 %, zodat het gemiddelde voor de Kring + 32 % is.

Oogstverlies:

Wat de Kring betreft, de aanvoer van kas- en rijenkool zal door de vorstschade niet merkbaar worden beïnvloed. In de Kring heeft men steeds ruim plantenmateriaal in voorraad n.l. voor het glas en voor de volle grond. Het tekort aan plantmateriaal voor de glaskool wordt aangevuld met de planten bestemd voor de volle grond. Direct na de vorst heeft men weer bloenkool gezaaid onder verwarmd glas, om het tekort voor de natuurkool aan te vullen. De oogst van de natuurkool zal daardoor ongeveer 14 dagen later komen dan normaal. In het Westland is de situatie anders, omdat men daar over minder plantmateriaal beschikt, terwijl de schade veel groter is, doch hier is het beeld nog te vaag, om een juist inzicht te krijgen. Uit het feit, dat 56 % van de bloenkoolplantenbedden en 50 % van de reedde uitgeplante bloenkool bevroren is mag men echter niet de conclusie trekken, dat de te verwachten oogst nu maar 50 % van normaal zal zijn. Ten eerste is er voor het komende seizoen veel meer bloenkool uitgezet dan normaal en ten tweede worden momenteel b.v. in Delft e.o. bloenkoolplanten gekocht (à 13 ct. per stuk), die bestemd zijn voor de Westlandse serre's; m.i. kan echter veilig worden aangenomen dat de oogst van de vroege kaskool in het Westland zeker 25 à 30 % minder zal zijn dan zonder deze vorstschade het geval zou zijn.

Kropsla:

Wat hier boven is opgemerkt betreffende de gevolgen van verschil in opkweek plantmateriaal in het Westland en de Kring geldt ook, maar in veel mindere mate, voor de slapplanten. Dat dit verschil niet zo groot is als bij de bloenkoolplanten vindt zijn oorzaak in het feit, dat slapplant sterker weerstand tegen vorst heeft dan bloenkool. Toch is ook bij de schade aan de slapplanten dezelfde lijn te ontdekken:

Vorstsschade plantenbedden kropsla in het Westland	37 %
" " " " " de Kring	25 %

Zijn de planten eenmaal uitgepoot en daardoor "afgehard", dan wordt de situatie anders en spelen ook andere factoren een rol (b.v. de geaardheid van de grond, standplaats, enz.). Daardoor was de schade van de uitgeplante kropsla aldus:

In het Westland	11 %
In de Kring	20 % (20%)

Dit betrekkelijk hoge cijfer van 20 % in de Kring tegenover 11 % in het Westland wordt veroorzaakt door de lichte veengronden onder Rotterdam e.o., waar de schade aan uitgeplante sla ongeveer 30 % was. Te Leidschendam, Delft, Schipluiden en Pijnacker was de schade niet meer dan + 10 %, zodat daardoor het gemiddelde voor de Kring op 20 % komt.

Oogstverlies:

Op de te verwachten oogst van kropsla zal de vorstschade geen grote invloed hebben, omdat een eventueel tekort aan plantmateriaal door nieuwe zaailingen spoedig kan worden aangevuld.

Gezien de ervaring van andere frostjaren is het echter m.i. zeer wel mogelijk, dat de schade iets groter wordt dan hierboven is geraamd, omdat sla die schijnbaar goed door de winter is heengekomen, later toch nog kan wegvallen (dit geldt ook voor de bloemkoolplanten), of allerlei gebreken vertonen, waardoor de kwaliteit ongunstig beïnvloed wordt.

Andijvie.

Een schade aan de uitgeplante andijvie van 16 % voor het Westland en 14 % voor de Kring geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. De vroeg geplante andijvie die al bijna oogstbaar was is voor 100 % weggevroren. Van de eind Sept. tot eind Nov. gepote andijvie geldt in het algemeen: hoe later gepoot, hoe minder beschadiging. Van veel andijvie is alleen het buitenland bevroren en zijn de harten nog gaaf (afpluizen).

(Slot volgt)

Delft, Jan. 1947.

Sj. Vriend.

N.B. Het maken van opmerkingen in mijn vorstschade rapport van 1938/1939 genoemd onder a t/m g volgt.

Sj.V.

TELEFONISCH VERSLAG VAN VORSTSCHADE 1946/47.

Samengesteld door R.v.d.Zande en D.v.Staalduine.

Opgegeven aan het Departement aan de heer Van Wely op 18 Maart '47
+ 17 uur.

- Radijs : 100 % weg, wordt in beperkte mate overgezaaid.
- Raapstelen : 100 % " " " " " "
- Spinazie : Het in Dec. en Jan. gezaaide zaad geen schade, wat vroeger gezaaid is, weg. Na de vorst is zeer veel overgezaaid, ook omdat veel andere producten weggevallen zijn. Massale aanvoeren verwacht vanaf begin April-Mei.
- Selderie : Oude selderie 100 % weg.
Jonge selderie + 30 % weg. 70 % zal zich wel herstellen
- Peterselie : 100 % weg. Van laat gezaaide is + 25 % over.
- Prei : + 95 % weg.
- Boerenkool : 95 % weg.
- Spruitkool : + 90 % weg. Vanaf heden niet veel aanvoer meer te verwachten.
- Witlof : Plaatselijke schade door onvoldoende afdekking, koppen zijn bevroren, gaan dan over tot rotting.
Algemene schade zal meevallen.
- Andijvie : + 70 % weg. Weinig aanvoer verwacht tot Mei, later grote aanvoer, veel zaad uitgezaaid.
- Kropsla : In 't Westland practisch alles weg, hetgeen uitgepoot was. In kassen en warenhuizen zal niet meer overgepoot worden. Platglasrijen worden opnieuw beplant met jonge planten. De oogst zal later vallen dan normaal. Het aantal te verwachten rijensla zal ongeveer gelijk blijven.
In de Kring warenhuis sla voor 80 % weg, warme rijensla geen schade. Eventuele wegvallers worden vervangen.
Oogst valt later. + 2e week April. Koude rijensla + 60% schade. Wegvallers worden vervangen door jonge planten.
- Bloemkool : 80 - 85 % weg, van hetgeen reeds uitgepoot was in kassen en warenhuizen. Eventueel platglas 100 % weg.
Planten (weeuwen) welke nog op de rijen stonden zijn eveneens voor 80 % weg, idem welke in kassen stonden.

In de Kring zal de schade van rijenplanten + 40 % zijn. Kasbloenkool zal weinig worden aangevoerd. Rijebloenkool in de Kring normaal, dit gaat ten koste van natuurkoolplanten (weeuwen). In de plaats hiervan zullen "vrijsters" gepoot worden.

Wortelen : 80 % weg, wordt in beperkte mate overgezaaid.

Aardbeien : Kas, planten welke in kistjes geteeld worden, hoofdknoppen bevroren. Zijknoppen zullen uitlopen. Kleinere vruchten kunnen verwacht worden. Zelfde productie. Natuur. Zal waarschijnlijk meevallen. + 10 % schade.

Druiven	}	Geen schade.
Perziken		
Pruimen		

Naaldwijk, 22 Maart 1947.

D.v.Staaldune.

P.S. Komkommers en meloenen zullen later vallen dan de aanvankelijke opzet was.